

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre . . . 3 „ — „
 Negyedévre 1 „ 50 „
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos petsor 5 kr.
 Nyilttérben . . . 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetéseinél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főtér 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pénzkereslet hirdetések és reklamátiók ide intézendők.

A plevnai török győzelmek hatása Tordán.

Fényes ünnepe volt a magyar nemzetnek, s a tős gyökeres magyar Tordának f. 1877. Szeptember 19-én.

Az utóbbi napok hírlapjai újabb és újabb győzelmekről értesítének, melyeket a hős török testvérek a muszka csordák felett vívtak.

Az öntudatos hazaszeretet örömeinek ki kellett áradnia, szívünk igen telve volt a lelkesedéstől, — mélyen bevésve vannak lelkeinkbe a kitörőhöz nem emlékek, mely a megbetráncolás és utálat, melyet az embernélküliség kivetkőzött vandalizmus gyilkoló hordái ébresztenek, annál nagyobb az öröm és lelkesedés annak legyőzöttségén, — s ennek ki kellett áradnia, meg kellett ünnepelni a fényes ünnepet, azon ünnepet, midőn a pogány a kereszténnyel szemben, a keresztény tanok által hirdett emberszeretet és szabadság védelmére életét áldozza fel, s ez áldozata sikerrel jutalmaztatik.

De bár mily nagy is lelkesedésünk, érzelmeinket nem tolmácsolhatjuk úgy mint ohajtások, mert lapunk korlátolt működési köre nem engedti azt; ezért az események pusztasorsolására kell szorítkoznunk, beszélnek a tények helyettünk nem kell azokat illusztrálnunk.

Vissza megyünk pár nappal: midőn lapunkban felszólítás jelent meg hogy a török sebesültek részére adakozzunk, alig néhány nap alatt 700 frt. kész pénz gyűlt össze, ezenkívül nagy esomó tépés és kötelékek.

A lapok telegrammjai a már megszokott győzelmi hírekkel örvendeztettek meg mindennap, de mégis aggodva leste mindenki a plevna előtti események végkimenetelét, míg nem a törökök fényes győzelmeinek hírt hozták meg.

Folyó hó 19-én minden kézben egy újság; örömtől sugárzó arcok láthatók mindenfelé, a munka nem fogja a kezét, mindenki jár kél elmondja a jó hírt mindenkinek, mintha bizon azok nem tudnák.

Ily izgatott állapotban telnek az órák míg nem a nap lemegy, s tel jön a török nemzet jelvénye a hold.

A város utcáin zenekar vonul végig, játszva a török indulót, éljenző tömeg kíséri őket, éltetik Ozmant, a törököt a magyar nemzetet.

Egyszerre az ablakokból ezer meg ezer fény árad, az egész város kivilágítva, nem rendelte senki, de azt sugta mindenkinek szíve: járjunk hozzá a hold fényéhez.

Fényárban uszott a főtér, a különböző hivatalok épületei, társalkodó és macánosok házai, mind fénybe

vannak, többeket transparent díszít. A megyei főjegyző háza kerekben, még az ndvar felől is kivilágítva. A derék mészáros társulat háza koszorukkal, zászlókkal, transparentekkel díszítve.

A főtér közepén a kereszt, az önfeláldozó szeretet jelvénye tündöklök a fénytől, rajta testvériesen egymás mellett a török és magyar lobogó.

A zenekar török és magyar indulókkal lelkesíti a népet, a mely 5—6000-nyi tömegben élteti Ozmant, a török és magyar nemzetet.

Éljenek sokáig!

— **Ozma basáról, a plevnai hősről** különböző életrajzi adatok terjedtek el, melyek egyike azt is állította, hogy Ozma nem török eredetű. A „Turquie“ című lap határozatlan felszólal ezen állítás ellen. Ezt mondja: Ozma basa tanulmányait bátyja, Huszein effendi Tokatli vezetése alatt kezdte meg, ki az arabs nyelv tanára volt az előkészítő iskolán, s ki őt Tokatból Konstantinápolyba hívta és őt nemsokára felvette abba az iskolába, melynek tanár volt. Elégé előkészülve az ifjú Ozma a katonai iskolába lépett, melyet kitünően letett vizsga után, mint osztályában az első, altisztai ranggal hagyott el. A hadseregbe 1853-ban, tehát a krimi hádjárat alatt lépett be. Nehány társával a törzskarhoz osztatott be és Sumlába küldetett, hol harcúterem hidegvérűsége és kiváló katonai tehetsége által kitüntette magát. Így csakhamar kapitány és szárnysegéd lett. A hádjárat befejezése után rangját megtartva a szultán testőrségébe lépett. Feljebbvalói által mindenkor kitüntetve, rövid idő alatt zászlóaljparancsnok lett a gárdánál.

A lázadás kitörésekor Krétába küldetett, hol a hádjáratban elejétől végig részt vett, hogy két év múlva mint ezredes térjen vissza Konstantinápolyba. Ott különböző szolgálattal és küldetéssel lett megbízva, melyek a dandárparancsnokká s később a hadosztály tábornokká való kineveztetést biztosíták számára. Az ötödik hadtestnél elfoglalt ezen állásában Ozma basa tevékenysége soha nem lankadt el, s szolgálatai napról napra fontosabbak lettek. Ráruházattal a negyedik hadtest vezérkari főnöksége s a Widdini hadosztály parancsnoksága. Hős magatartása után Zajosárnál a szerbek ellen a szultán egy iradeja tábornagygyá emelte őt. Ozma basa még fiatal, igen tanult és vitéz s plevnai győzelmei képezik hazájának szentelt munkás élete fő jutalmát.

— **A német kereskedelmi szerződés tárgyalása** alkalmával — a „Bud. Hírnök“ értesülése szerint — nem sikerült biztosítani a német meghatalmazottak ígérését arra nézve, hogy a külföldi állomásokról a magyar vasutak javára befizetett részlettelékek le ne foglaltassanak; e helyett azonban a kocsifoglalás megszüntetése kimondatott.

— **A horvát országgyűlés.** Zágrábból írják a „P. Ll.“-nak, hogy Miskatovics felirati javaslata a Dalmáciára s

Fiuméra vonatkozó két pont törlése után elfogadtatott. Legalább a horvát kormány ily értelemben kívánja a javaslat módosítását. Ottani körökben jelenleg belátják ugyan, hogy a katonai határvidék bekebelezése e pillanatban legyőzhetetlen nehézségekbe ütközik, de igen jól különbséget tudnak tenni e kérdés közt, mely csak idő kérdése, s a dalmát és flumei kérdések közt, melyeknek fejtegetése a feliratan egyszerűen nélkülözhető a komolyság jellegét.

— **Andrágy gr. és Bismark hg-salzburgi találkozója** alkalmából a békeközvetítési hírek még élénkebben fölmerültek; ez iránt azonban a „P. Ll.“-nak írják: „Habár még mindig szól az ágyudőrej, ez időszert mégis inkább lesik a béke híreit, melyeket Salzburgból várnak, meglehet, sőt valószínű, hogy hasztalan várnak. Bármennyi hír szál-longjon is a mediációról, melyről állítólag Salzburgban értekeznek, még sem hiszik hogy ott ily közvetítés felett megállapodnának, és sokkal igazoltabbnak látszik azon gyanítás, hogy a két államférfi, ki ma Salzburgban egymással értekeznek, egyáltalában nem szándékozik saját iniciatívájából a mediációba belefogni. Mindenesetre megkezdették a mediáció, ha a hadviselő felek egyike ezt kérelmezné. De ez eset még e pillanatig be nem következett s kérdés: vajon várható-e az egyhamar. Hogy a porta kérje a közvetítést, az nem valószínű, s hogy Oroszország tegye azt, az sem valószínű, dacára minden vereségeinek, mert Oroszország kénytelen ugyan ma levertnek tekinteni magát, de tartományaiban nincs fenyegetve, azon irányban pedig, melyben leveretési folytán fenyegetve van, nem segíthet rajta semmi közvetítés; a kabinetek nem állíthatják vissza prestigejét, nem tehetik elégedetté népeit. Van okunk rá, hogy azon hírekben, melyek a közvetítési iniciatíváról szólnak, egyelőre kételkedjünk, s legkevésbé oszthatjuk azon optimizmust, hogy csak ily iniciatívára volna szükség, s a béke azonnal helyre állíthatnánk.

Szivar-végek.

(a török világból)

Eddig szidták a törököt, mint a bokrot; most meg szidják a muszkát mint egy utonálló haramiát nálunk ezek a jó muszkofil barátaink.

Eddig rémitgettek, hogy így meg amugy csinál velünk a muszka, hogy most a törököt, azután nyársba huz majd minket, s ime ma már ugy a muszka, mint a román hadsereg nyárson van a ki él; a ki pedig meg halt azzal természetesen nincs többé baj.

Eddig nem mertünk jót remélni felünkben — s kacagva néztek szemünk közé azok, a kik a muszka kolossus hatalmában biztak s ma ime azok ugy nálunk, mint az erdélyi részek fővárosában világitottak a török győzelmeknek.

A szlavizmus schleppei elszakadtak a rothadt testtől, melyhez kötözve valának, s azok a kik a törököt egy kalán vízbe fojtatták volna, ma már megfojtának a muszkát, hogy mészárszékre vitte a derék román hadserget, Románia fiatalságát, virágát.

A jó, ha jó soha nem jó későn, de ha ennek a meggyőződésnek ugy nálunk, mint Romániában régebbi dátuma van, akkor bizonyára sok minden volna más képpen.

Kolozsvárott, a nagy világitás alkalmával egy román ur is világitott, a kinek neje muszkák s illetőleg — rosszul mondtuk — a román sebesültek részére nagy összeget gyűjtött, a ki tulajdonképpen megkezdé az ellenmozgalmat nálunk.

És ime a mint halljuk a rosz kezek betörték ablakait; elveszté becsületjét először nálunk, azután náluk és így mind a két helyen.

Rosszul tették a rosz kezek mert a meggyőződés az események folyama szerint változik, nem lehet megbüntetni azt, a kinek meggyőződése változott.

A „Magyar Polgár“-ban valaki egy cikkben „A kik nem világitanak“ kiké a román hivatalnokok ellen, a kik primán ugyan jó hazafiak, mert pénzt vesznek fel, és még sem világitanak. Szeretné megbélyegezni ezeket vagy megparancsolni a világitást.

Ez bizonyára nem „magyar fogás.“ Nálunk igaz szabadelvűség van, tegyen kiki ugy, a mint lelke dictálja, de ha cselekszik s törvényeink és a haza ellen vét, legyen isten neki irgalmas. Addig pedig meggyőződést parancsolni valakinek nem szabad jobbszáz nyilt ellenség, mint egy ittkos, mert ettől magunkat nem védelmezhetjük.

Nálunk szabadság van, a meggyőződés hangja szólhat mindenütt; jaj volna nekünk, ha odáig mennénk, hogy meggyőződést dictáljunk valakinek, mert ez még az absolutizmusnál is keményebb valami.

Egy számár ugrándozott Kolozsvár egyik térségén a török győzelmek idején. „No né! még a számár is örvend a török győzelmeknek“ — mondá egy muszkabarád. „Igen, mert még annak is több esze van“ válaszolt egy turcofil találon.

Bizony igazságot mondott ez utóbbi, mert a török győzelmek beláthatatlan következményektől ovták meg hazánkat s Európát. †

— **A török sebesültek javára** lapunk szerkesztőségéhez bejött

- 1) mult számunk szerint 433 f. 40 kr.
- 2) e szám „ 254 f. 38 kr.

összesen: 687 f. 78 kr.

Az ezentul bejövő nagylelkű adományokról e rovat alatt rendes kimutatást fogunk vezetni.

A csatatérről.

A Plevnát ostromló muszka hadsereg eredetileg 80000 főre rugott, mely midőn az ostrom negyedik napja is eredménytelen maradt, erősítéseket kapott. Az ostromló sereg végleges létszáma 130.000 emberre becsülhetett. Károly oláh fejedelem csak névleg volt e hadsereg parancsnoka, mivel az utasításokat egyenest a nagyberezezi főhadparancsnok adta s az ostrom vezetéséről Zatoft tábornok gondoskodott.

A csata igen véresen folyt 11-éig, midőn mint a czár nevenapján, az erős-

bitést nyert oláh hadak közbe fogatván, általános roham intéztetett a török sáncok ellen. Az első támadás reggel 7 órákor intéztetett, de eredményt nem hozott, s majdnem minden órában ismételték. Délután 3 órákor új roham intéztetett a török sáncok ellen, mely gyilkos dukodás után a griviceai magóslatot jutatta a muszkák kezébe.

Ecsata napjánaként átlag 3—5000 embere lett harcoképtelenné az ostromló seregek, az eredeti létszám fenntartása a hirtelen odavont erősítésekkel eszközöltetett. 11-én 8000 oláh és muszka esett el.

A törökök ágyutüze és az a vadság, melylyel beléüzték a muszka parancsnokok a katonaságot, okozta azt, hogy a veszteségek az oláhok és muszkák részéről oly iszonyú volt.

12-én, kora reggel támadólag léptek föl a muszkák és oláhok. Noha Krüdener és Schilder Schuldner tábornokok előkészítő esete ovatossá tehetők, ezzel nem törődtek s midőn azt látták, hogy a törökök engedékenységet tanúsítanak; mindenütt előrehajoltak.

Valószínűnek tartották, hogy Ozman pasa hadseregének nincsen löszere.

A törökök folytonosan visszaverték a támadásokat.

13-án a törökök látszólagos támadást intéztek, de folyton az ágyutüzésre szorítottak s iszonyú pusztítást vittek véghez az ostromlók hadsoraiban.

14-én kezdődött végre Szkobeleff vérszemet kapott s egyenesen a török hadállásokig jutott. Ekkor érkezett a pillanat, melyet Ozman tapintata alkalmassá tett az ellenség megtörésére. Egy ügyes mozdulattal körülfogta Szkobeleff hadtestét s rettenő irtást vitt benne véghez. Szkobeleff ha testének minden tisztje elesett vagy megsebesült s a seregek csak árnyéka került vissza a zűböz.

A törökök Szkobeleff össztörése után közvetlenül léptek föl támadólag s szakadatlanul verték vissza a muszkákat.

Dacára a roppant vereségeknek, melyeket a muszkák Plevnánál szenvedtek a harc még egyre tart. — Szulejman pasa távirja: A Miklós erőd bevétel után a törökök a muszkák utolsó álláspontjai ellen törtek, a harc tovább foly. — Szulejman egy másik távirata jelenti: A Boghaz szorosba küldött kényszerítő csapat csatát vívott egy muszka osztálylyal a muszkák megverettek.

Sándor ezár főhadiszállását Szisztovába tette át. Miklós nagyherceg egyelőre még Paradinban marad.

A Grivitz bástya még a muszkák kezében van és megerősítetik.

A muszka még egy utolsó kísérletet tesz a szegény letörlésére s ha kudarcot vall, téli táborba száll, hogy a tavaszszal folytassa a háborút.

Mehmed Ali mozdulatai arra kényszerítik az orosz vezérkart, hogy a bal Jantra partot s különösen a biclai külbástyákat megerősítse.

Szerbia és a háború

A topsideri tábor tegnap feloszlattatott és a rendes hadsereg ottani nyolcz zászlóalj, valamint a kragujevaczi négy zászlóalj Negotin, Alexinat és Ironicaba tétetett át. E 12 zászlóalj által 20 nap alatt husz zászlóalj fog kiegészített, melyek a szerb milicz sereggel a hadmívelő sereget fogják alkotni. A plewnai csaták eredményét itt talán még nagyobb feszültséggel várják, mint Szent Pétervárot, mert a plewnai csatáktól függ az új török szerb háború.

Szerbia és a szomszédos Ausztria Magyarország közötti a viszony most jobb, mint az a múlt évben volt, és legfontosabb politikusaink is szánják rá, hogy a múlt évben a szomszédos nagyhatalom ellen ostoba gyűlölettel viseltettek. Egész Szerbia, minden pártkülönbség nélkül örvend az Ausztráliai barátságos viszonyoknak és

Wrede herceg, Ausztria Magyarország nádorfehérvári képviselője már több alkalommal meggyőződhetett e nevezetes fordulatról.

Hivatalos jelentések szerint a szerb külügyér Risztics a konstantinápolyi szerb ügynökhöz eddigelé még semmiféle utasítást nem intézett jövő magatartását illetőleg. Krisztics a konstantinápolyi szerb ügynök Edhem pasa nagyvezérnek a szerb hadi készülékekkel leg azt válaszolta hogy Szerbiának határait és semlegességét kell védnie. — Krisztics felhatalmazást nyer, hogy a basibozukok által elkövetett határsértések miatt a Jarov és Drinán óvatást emeljen, de konstantinápolyi állomását semmi szín alatt el ne hagyja.

A porta Riszticshez kérdést intézett vajon igaz-e, hogy legközelebb egy muszka hadtest fog Szerbián át Bulgáriába nyomulni? Risztics azt válaszolta, hogy muszka katonaság semmi szín alatt nem fog szerb területre lépni és az erre vonatkozó ellenkező hírek mind alaptalanok.

A kijózanodás Oláhországban.

A vereségekkel lépést tart. A bukaresti „Pressa” már így ír: A roman sereg átkelt a Dunán. Ez bevégzett tény. Azt hisszük, most szabad a kormányhoz néhány kérdést intéznünk, a nélkül, hogy az államügyész megjelenéséből kellene tartanunk. A hadsereg átment a határon a minisztertanács beleegyezésével. Azt kérdezzük azonban magunktól, hogy van-e az alkotmányban olyan czikk, mely a kormányt ilyen expediciókra följogosítja? . . . Más országokban, mi előtt háborút üzennek, nemcsak megkérdezik a törvényhozó testületeket, hanem a háboru tartására állandóan ülésnek. Nálunk nemcsak nem kérték ki az ország tanácsát, sőt ha kérdeznünk: hol vannak fiaink és testvéreink? akkor a haditörvényekkel fenyegetnek beánnunket. Miniszterek, ti csakugyan nagyon kifeszítették a hurr, ugy hogy az ellenzők nehezen gyógyíthatja kimár a bajt.

Hivjatók tehát segítségül legalább a ti pártotokat a képv. ház és a senatusban. A megrömlt nemzet reszket az örvény lítettára, melybe öt belevetettétek. A kudarc esetében nagy lesz felelősség-tek hibátok megbocsáthatlan, talán helyrehozhatlan is. Az isten adná, hogy győztesek legyetek ebben a kalandos vállaltban. — Ellenkező esetben igazságtalan lenne, hogy az ország szenvadjen mások hibáért. Ti azt válaszoljátok, defensive viselitek magatokat, a mint a parlament votuma határozta, és hogy ez a defensiva a Dunán való átkelését kívánta. Midőn a kormány e kérdésben a senatus szavazatát kérte, ünnepélyes szavakkal megígérte, hogy csak az ország határait fogja védelmezni, és csak felelni fog az ellenséges ágyú szavára. A senatus határozata nem nyújtott fehér lapot. Ovisáratok el a határozatot, és valjon lelkismeretesen cselekedtetek-e és valjon e nemzetnek ma holnap nem lesz-e joga kérdeni: Hol vannak fiaink, vagyunk — és talán még egyebünk is!

A helyzet Oláhországban.

A helyzet napról napra nyomasztóbb. A borzasztó veszteségek, melyeket a román csapatok Plevna előtt az utóbbi napokban szenvedtek, nagy félelmet idéztek elő és az egész országot gyászba ejtették, leírhatatlan azon feszültség, melylyel minden körben végeredményt várják a véres harcoknak. Még a mindennapi politika is szünetel, és ha az ellenfelek nem nyújtottak is békejobbot egymásnak, azért egy pártnak sem jut eszébe, most zavarokat előidézni. Igen, most van egy tér, melyen politikai pártjaink együtt állanak és ez: az áldozatkészség, hogy a hazáért vérző hadiak szükségét ne lássanak; a sebesültek javára valóban bámulatos összegek gyűlnek össze.

A pénzügyi helyzetről jelenleg csak annyit tudni, hogy a kormány fáradozásának nagy végre mégis csak sikerült az 5 százalékos járadék kölcsön szelvényeit és a Stern féle kölcsön szelvényeit beváltani. Említésre méltó azon tény is hogy a kukaresti község által fölvetett 100,000 frankos kölcsön szintén fedezve van már. Az állampapiroknak meglehetősen szilárd az árfolyamuk; a régi bukaresti 10 milliós kölcsön részvényei tegnapelőttől 5 százalékkal emelkedtek. A pénzügyi helyzet természetesen nem valami kellemes, de a bukás a szó valódi értelmében még távol áll.

Nemcsak itten, de külföldi lapok is irták, hogy egy 30 milliós kölcsön szándékszik Románia fölvenni. E hír teljesen valótlan. A kormány nagyon is jól tudja, hogy hiába kopogtatna most a pénzügyi ajtáinál, azok zárva maradnának, jobbnak látja tehát ilyesmit meg sem kíséreni.

Még mindig vonulnak fel a muszka csapatok várukon. A Duna másik oldaláról pedig hosszú, nagy vonatok érkeznek sebesültekkel. A nagy polgári kórházat tegnap egészen kiürítettek, annyi sebesült lett előre bejelentve.

Hivatalos sajtónk, most nehezen keresi kenyerét; mindennap fel kell világosítani a „nemzetet”, hogy már legközelebb mily dicsőségnek és előnyöknek fog örvendhetni — mivel szerződés, egyezés nélkül járult hozzá oly erejűvel a keleti keresztények felszabadításához.

Nyilvános számadás.

Torda Sept. 20. — 1877.

Tisztelt szerkesztő ur!

A tordai olvasó négyelet által sept. hó 16-án a Török sebesültek javára rendezett estély alkalmával begyűlt 235 forint 98 krajczárt és 500 gr. tépést, azon kéressel tesszük át a t. szerkesztő urhoz, miszerint: sziveskedjék azt mi előbb rendeltetési helyére juttatni. — Ezen estélyről a másorozatban ígért számolást a következőkben tesszük meg; elárussított: 1-ör 272 belépti-jegy 50 kr-ával 136 frt. — 2-ör 29 gyermek-jegy 20 krajczával 5 frt. 80 kr. — 3-ör 22 tónul-jegy 20 krajczával 4 frt. 40 kr. — 4-er 47 karzati-jegy 20 krajczával 9 frt. 40 kr. 5-ör 300 sors-jegy 10 krajczával 30 frt. — 6-ör Egytelegramm fel adása díjában begyűlt 5 frt. 31 kr. ezen összegből mint felesleg fennmaradt: összes 188 frt. 11 kr. — Felül fizettek: Puhl Ignác 5 frt. Puhl Ignác 3 frt. Tisza László 6 frt. Balázs Emil 3 frt. Moldován Gergely 1 f. Csegezi Mihály 60 kr. Lengyel Adám 1 frt. 50 kr. Veres Dénes 9 frt. Veresné 500 gr. tépés Székely János 20 kr. Miksa Elek 2 frt. 50 kr. Frenkel József 50 kr. Székely Elekné 50 kr. Csekme Béla 50 kr. Bláha József 50 kr. Nagy Mihály ügyvéd 50 kr. Papp Gyula 5 frt. Osztián Gerőné 2 frt. Ifj. Fekete Lajos 50 kr. Daniel József 1 frt. Özv. Nagy Ferenczné 1 frt. Szentkirályi Gábor és neje 2 f. Nagy Imre 2 frt. Pál Gerő 50 kr. Dr. Harmath Béla 50 kr. Dulló Jánosné 1 frt. Nagy Lajosné 1 f. Nagy Mózes 50 kr. Nagy Albert 30 kr. Szabó Sámuel 1 frt. Fűzi Sándor 4 frt. 50 kr. Velits Ödön 2 frt. Pósoni Antal 1 frt. Özv. Borbély Nagy Györgyné Finta Rebeka 5 frt. Szigethi Sándor 50 Kovács Péter 20 kr. Dulló János 50 gr. Osztián Kristof 2 frt. Barabás József 1 frt. Wolf Gyula 50 kr. Képes Ferencz 50 kr. Osztián Jenő 30 kr. Gombos László 50 kr. Kovrig János 50 kr. N. N. 50 kr. Dr. Németi Gábor 50 Báro Kemény György 10 frt. Amberboj Miklos 50 kr. Papp Gyuláné 5 frt. Pál Zsiga 50 kr. Csongvai Béla 50 kr. Csegezi 40 kr. Pataki 20 kr. Tavasz Miklós 30 kr. Péterfi József Az izraelita község a nagy innap jövedelméből 5 f. Rubics István 1 frt. Bartha Gergely 2 frt. — összesen 99 frt. 20 kr. A két összeg együtt teszen 287 frt. 31 krt. összes kiadás te-

szén 51 33 krt. A tiszta jövedelem: 235 frt. 98 kr. Fogadják a tisztelt felül fizetők és résztvevők a Török sebesültek nevében legforróbb köszönetünket. — A nő-egylet rendező bizottsága.

A török sebesültek részére

vettük M.-Bogátról Belényesi Rozza Tokaji Eliza és Tokaji Irma k. a gyűjtését az alábbiaktól.

László Jánosné 1 frt. Szenkovics Andrásné 50 kr. Turesa Emmánuel 50 kr. Löbl Mihály 50 kr. Kecskeméthy Samuné 1 fr. Ketskéméthy Piroška 50 kr. Vizi Farkasné 50 kr. Boér Vilma 50 kr. Placsintár Simon 40 kr. Kortész Elekné 30 kr. Boldi Jánosné 1 frt. Szenkovics Kristof 10 kr. Simon László 50 kr. M. Ludasról Fosztó Aranka 1 frt. Laczhgyi Vilma 1 frt. Nyerges Józsefné 1 frt. Allesz Andrásné 1 frt. M.-Bogátról Belényesi Roza 1 frt. 500 gr. tépés Tokaji Eliza 50 kr. Tokaji Irma 50 kr. összesen = 13 frt 30 kr. és 500 gr. tépés.

Egerbegről Simonffy János ur beküldötte gyűjtését az alábbi adakozóktól: Simonffy János 1 frt. Almásy János 1 frt. 50 kr. Tolvaj József 1 frt. Fábán József 50 kr. Süküsd Sámuel 50. kr. Kővér János 30 kr. ifj. Péter István 30 kr. összesen 5 frt 10 kr.

Midőn a fennebbi nemes fáradozás ért ferró köszönetünk nyilváníjuk egyuttal felhívjuk magyénk összes községet, hogy tehetségükhez képest adakozzanak és gyűjtsenek e szent, e humanus célra! Bizonyára oly hazafias, oly emberbaráti kötelességet eljésitenek minőt jelenlegi viszonyaink között alig lehetne. Pénzt és tépést a megsebzett hősiöknök

A tordai rom. catholicus plébánosi hivatal betöltésének kérdéséhez.

Torda, 1877. Szept. 18-án. Tisztelt Szerkesztő ur! Abban a meggyőződésben, hogy becses lapja, működési körébe felkarol mind a közművelődés előmozdítására szolgáló ügyet s készséggel nyújtsegédkezet oly cél előmozdítására, a mely városunknak értelmiségben való gyarapodását mozdítja elő.

Tagadhatatlan dolog az, hogy a lelkészek, minden ellenkező zetek dacára hivatva vannak hiveiket a miveltés és erkölcs utján vezetni, s hogy a lelkészi hivatal egyike a legfontosab baknak azon elhivatások között, melyeknek kötelessége a társadalmi rend és békés életet jó irányban tartani.

Városunkban közelebről, boldog emlékezetű Hoppe Ferencz elhalálzásával egyik tekintelyesebb egyházközség a rom. catholicus ecclesia plébánosi hivatala üresedett meg, s mindenki, valláskülömbőség nélkül, kíváncsian és érdekléllel tekint a jövőbe, várván valjon kit fog a püspökség e dízes helyre kinevezni?

Mindenkiben egyaránt, felekezeti különbség nélkül az a vágy hogy e hivatalra oly pap nevezessék ki, ki mai miveltés színvonalán áll, ki a miveltés adta ösztönnel fogva igyekezend a felekezet tanítványait oly niveau emelni, a melyben ily tekintelyes egyházközségben, és ily tekintelyes városban az iskoláknak állani kell, a ki méltó lesz egyházat képviselni, ki szellemi képességgel bír, ily fontos állással járó kötelességek teljesítésére bír, ki e képességet hasznosan tudja alkalmazni s mindennek a gyakorlati életben már tanujelét is adta.

Toidán a protestáns egyházak élön jeles erők állanak, papjaik kedvelt szónokok, s a társadalomban mint kiváló miveltésű egyének becsületnek. Helye nek kell lenni a tordai romai catholicus egyházközség plébánosának is, a többi helybeli egyházakkal egy színvonalon kell állani e tekintetben is; külfömben hiveinek minden nagy száma mellett is letörpül elsatnyul.

Felhívjuk ezért a tordai plébános hivatal betöltésénél püspök ő excellenciája kiváló figyelmét, s megis vagyunk győződve, hogy indokaink igazságát átlátva, azt méltó egyénnel tölteni be.

A főváros tüntetése, a török győzelmekre.

A plevnai diadalok a főváros lakosságát általános lelkesedésre ragadta. Nehány tekintélyes egyén az örömhír vétele után mult kedden falragaszokkal felhívta a főváros polgárait, hogy ablakukat világsítsák ki, mi így történvén imponans látványt nyújtott. Önkéntes kivilágítás így meg nem sikerült.

Feltűnőbbnél feltűnőbb módon igyekeztek érzelmeinknek kifejezést adni, s hogy a sok közül vagy kettőt megemlitsünk: a költő utca elején, egy ablakban transparent volt ezen felirással: „Világosért Plevna, Plevnáért világoasság!”

Az országuton a Szabadi kávéház fölött egy nagy fekete zászló lengett fehér betűkkel rá írva: Wir gratulieren die Russen sind vernichtet.“

Legimponánsabb volt vaczi-utca, uriteza, a körut és kerpesi ut.

Fényben uszott az egész város a belváros palotájától a Gellérhegy oldalán álló viskókig a romba levő tabánig, le Ó-Buda utolsó kunyhójáig. Sűrűn voltak tarka lámpások, egy ház öt ablakában „O—z—m—á—n” volt transparentben feltűtatve. Sok helyen görög tűzek gyújtattak.

A nép nyüzsgött, mint a méhraj, a Sultán, Ozman, Sulejman és Mehemed Ali neveit hangoztatva.

Az ünnepély fő pontja a Kálvintér volt, mely este 7 órakor hangyabolyhoz hasonlított.

Midőn az ezer meg ezernyi nép egy része, ember ember hátsón az ősz utczába hatolt, hol a török főconsul lakik, m nydörgés szerű öljenek zúgtak fel. De a főconsul nem volt otthon.

Telve volt minden utca, de feltűnően nyüzsgött a nép a nemzeti színház körül is, hol a főrangnak, képviselők, katonatisztek kendőt lobogtató hölgyek, kik minnyájan a hős testvér nemzetet éltették.

A körmenet, a mely egy hatalmas kiáradt folyam hőmpölygéséhez hasonlított a Kálvintérré visszaért, honnan kiindult, Hermann Otto a tömeg éljen kiadásai közben felállott egy kocsi első ülésére, honnan a néphez beszédet kezdett tartani, de mindjárt beszédje elején, a Kecskeméti utca felől egy csapat lovas rendőr közeledett, kik a kocsi előtt sorfalat képeztek, s utasították Hermann hogy a kocsiba üljön le és hallgasson. Hermann a kocsival az országút felé elhajtatott. A nép a rendőrség e tényén elkeseredett s ennek jelet is adta, de semmi botrány nem történt.

A körmenet bevégezte után számosan a „Hungáriá”-ba gyűltek, hol Rátz Pali kitűnő zenekarának lelkesítő hangjai mellett éltették a török hősokeket, a török hadügyminiszterhez üdvözlő táviratokat küldtek, s pohárköszöntésekkel adtak kifejezést az általános lelkes közérületnek. Köszöntöttek Tóth Kálmán, Helffy, Besze János ezek között Helffy Kosuthra.

Tizenkét órakor elesenededett a főváros, de még ezután is lehetett egy egy felkiáltást hallani: „Éljen Ozman basa!”

A kik törvényt szegnek.

Tanügyben lehet észlelni a legtöbb hangyagságot és törvényteleniséget.

Míntha a tanügyi törvény nem is volna törvény, míntha az meg sem kellene tartani.

Csak az iskola mulasztókkal történő vizsgálásokat vegyük.

Egész évben, minden hónapban beadattak egyes hatóságokhoz az iskola mulasztók névsora, minden eredmény nélkül.

Az idén azonban nem lesz így, biz-

tosít bennünket, erről a közigazgatási bizottság egyik határozata, mely szigorú büntetést fog kiróni azon tisztviselőkre, a kik e részbeni kötelességeik elmulasztják.

Mert továbbra elnézni nem lehet a kötelesség szegését ebben a tekintetben.

Nem szólunk azokról, a kik e tekintetben kötelességeiket teljesítették, nagyobb azonban azoknak számuk, a kik e részben hanyagság által tüntek ki.

Ha minderre van gondunk, ha Lezig zsidóhoz évenként keresményük felét beviszük, legyen gondunk gyermekeink jó öltözetéről és iskolázatásáról is.

Ha pedig nem lesz, lesz másnak, a ki elexaqualja az apa utolsó pokrocát, mert a korcsma iránti kötelességét igen, de gyermekeivel szemben feladatát nem teljesíti.

Ha önkéntesen nem, ad a törvény erőtt a közigazgatásnak nevelni a népet. (—)

Megyei városi és élet.

Alispáni jelentés a mult hó közg. állapotairól.

(Vége.)

4) A törvényhatósági utaknak jó modali megkészítése s illetőleg kiigazítása iránt idei augusztus hó 28-én 4558 alispáni számú rendelettel az intézkedés megtéte.

A borévi hid egyik lába és a nagy vizek által megrongált nyugoti hídfő teljesen helyre igazított.

A várfalvi hid jégtörőjére a vasak fel lettek téve, s még egy a hid keleti szélébe hosszan fekvő megrothadt gerenda vár ki cserélésre, melymiután már arra alkalmas gerenda a helybeli faraktárba érkezett, mi hamarabb felfog tétetni.

A podságai hid a járási szolgabíró hivatalos jelentése szerint szintén igazítást igényelvén mérnök utasítva lett a szemle keresztül vitele után be adandó költségvetésre, de minthogy a mérnöki jelentés szerint a hidnak csak is folyó gerendái találtak leereszkedve s részben el törve, s azok csekély költséggel megkiszíthatóknak jelöltetvén, a szolgabíró utasítva lett a hiányzó folyó gerendák beszerzésére s egy pár faragó ácsnak mérsékelt díjazása mellett a hid mielőbbi ki javítására.

A tks. közigazgatási bizottságak idei július 11-ről 358. jegyzőkönyvi számú határozata által utasítva lettem: hogy az ezen évben a törvényhatósági ntvonásokon megépítendő mű tárgyak terveit és költségvetéseit mérnőikleg megkészítetve, a kimerült utmunka megváltási pénzalap indokából, közmunka és közlekedési minister un ő nagyméltóságához a szükséges fedezet elrendelése végett felterjesszem.

Minek folytán tett alispáni intézkedésre a megyei mérnök 5 hidat jelölt ki u. m. a Szegelyi, Toháti, Mőhesi, Földvár-kocsárdi indóházi és Décsé Csesztvei hidakat, melyek költségvetését összesen 8000 frtkba állapította meg: a beadott tervrajzokat és költségvetéseket összesen 14 drban — közmunka és közlekedési minister ő Nagyméltóságának mult augusztus hó 22-én azon kéressel, hogy a jelzett hidakra megkívántató pénzfedezetet kiutalni kegyeskedjék, főtterjeszttem, de választ még eddig nem nyertem.

5) A keblipénztár — ugyszintén az árvai — megvizsgáltatva, rendbe találtatott, a pénzek és penzes levelek kezelése már e hó kezdetétől Belügyminister un ő nagyméltóságának idei január 20-ról 2549. sz. a. kelt rendelet alapján hozott — megyei bizottsági határozat illetőleg megújított szabályrendeletnek megfelelő módon kezeltetik. —

6) A mult augusztusban a beadványi jegyzőkönyv tannasítása szerint jött be összesen ügydarab 613. —

Ezekből kiosztatott ellátás végelt: alispánnak 21 darab — ellátatott 21 drb főjegyzőnek 116 drb. ellátatott 94 folya-

matba van 22 drb. aljegyző Rédigernek 184 drb. ellátatott 145 folyamatra van 39 drb. aljegyző Cigerának 141 darab ellátatott 133 folyamatra van 8 darab Számtisztnak 100 drb. ellátatott 85 folyamatra van 15 darab. Főorvosnak 24 darab. ellátatott 24 folyamatra van 0 drb. Tiszti ügyésznek 5 drb. ellátatott 5 folyamatra van 0 darab. Mérnöknek 13 darab. ellátatott 8 folyamatra van 5 drb. Léveletárnoknak 9 darab ellátatott 9 folyamatra van — külföldre szóló utlevél 3. Vadászejegy 33—12 frtos. 20—6 tos. 1 eselédjegy 12 darab, ezek árába jött 270 frt. mely a tordai adó hivatalhoz e hó 2-án átadatott.

7) Több alispáni intézkedések tételtek u. m. a törvényhatósági utak az öszönni szabályszerű megkészítése — a muszka tövis erélyes kiirtása.

A tűzrendőri szabályok szigorú alkalmazása és a tűzoltószerek be szerzése valamint a közbiztonság feuntartása érdekében az éjjeli őrök alkalmazása iránt.

Kérem a tisztelt bizottságot méltóztasson hivatalosjelentésemet tudásul venni. —

Torda, 1877. September hó 12-én.

H i r e k.

— Figyelmeztetjük az előfizetők azon részét kik a „Haladást” a meg szűnt „Alsó-Fejérmegyei lapok” kárpotlásául kapták, miszerint előfizetésük e számmal lejár, emélfogva annak megújítása iránt mielőbb gondoskodni sziveskedjenek, miután felesleges példányt nem nyomatunk.

— Volcz és társának könyv, papir, író és rajzeszköz kereskedése a Dr. Harmath Márton úr piac soriházánál 579 sz. a megnyit. Ajánljuk a lap hátán lévő hirdetményeket a közönségfigyelmébe.

— A Király Czegléden. Király ő felsége Kassáról Czeglédre ment a lovas hadgyakorlatok meg szemlélésére. Fényes fogadtatásra készültek, de a Kassai felköszöntő híre a kedélyeket lehűtötte, s minthogy annak rectificatiója ő felsége megérkezése alkalmakor még nem történt volt meg, a fogadtatás kissé nyomott hangulatban történt. Egyébíránt tisztelgetek itt is mindenféle testületek és hatóságok. Az udvari ebédre másokkal együtt a lelkészek is megvoltak hiva, kivéve a reformatus papot: Dobost, ki a Kosuthnál járt czeglédi kültötség szonoka volt. Ő felsége Czegléden következő ajadékokat osztott ki: Bartha polgármester 600 frt. értékű gyémántos gyűrűt, Csizmadia mérnök 300 frt értékűt, Szalay főjegyző 100 frtor értékűt kapott. A szegények részére ő felsége 500 frtot, az óvoda részére 250 frtot, községi kórház részére 250 frtot adományozott, ő felsége Czeglédről September 16-án délebben utazott el. A hadgyakorló térről ő Felsége Lipót herczeggel egyenesen a vasuti pályaudvarhoz ment, mely fényesen fel volt díszítve, s hol nagyszámu közönség éljenzéssel fogadta. A király elutazása előtt br. Edelsheim Gyulaihoz intézett kéziratában megelégedését nyilvánítá a gyakorlatokban résztvett hadcsapatok fölött.

— Egy vadalma fa, Alsó-Járában most September hóban másodsor virágzott, a virágok legszobben ki vannak fejlődve.

— Szerenáddal lepték meg a világitás éjjelén Puhl Ignátné és Dr. Damokos Antalné ő nagyságaikat, a török sebesültek részére rendezett hangverseny érdekében kifejtett buzgóságukért. Parányi jele ugyan az elismerésnek, de még is szép és az dícséri, a ki kifejezést ad ez elismerésnek.

— Baleset. Mult kedden éjjel, a városi sörházban egy munkás belé esett a moslékos kútba, honnan nem tudott kivergődni. A forró moslék ezután is mind ömött a esatornába a szerencsétlenre, kinek a kútban létéről seaki sem tudott, s így bele fulladott. A hullát

másnap reggel kapták meg moslékos kútban honnan kivéve, rendőri vizsgálát után, eltemették.

— Visszautasított meghívó. Egész tárgyilagosan megemlítettük azt ia, hogy Gyóres Szt. Királyról Gróf Böldiné ő uságának a török sebesültek javára rendezett hangversenyre küldött meghívó azon hátirattal küldetett vissza: hogy „nem fogadta el.” Ennek nem kell commentár, a hangverseny azonban mégis fényesen sikerült. A megsebesült hősök jajgatásai vagy nem jutottak a Gy.-Szent-Királyi udvarig, vagy ha jutottak is irgalomra ne találtak.

— A képviselő választásra jogosult egyének kiigazított névjegyzékei ellen beadott felszólamlások tárgyában hozott központi választmányi határozatok folyó September hó 20-ikától 30-ik napjáig, a megye irodájában közszemlére ki vannak téve, a végett, hogy az érdekeltek, azok ellen, a közszemlére kitélt követő tiz nap alatt, a királyi Curiahoz fellebb folyamodhassanak.

— A törökök fegyvere. A török gyalogság legnagyobb része Sinder féle fegyverekkel van ellátva. Ezeket „táros-puská-nak is nevezik azért mert a két, egy más felett fekvő csőből a felső, husz tölténynek tartófélül szolgál, melyeket egymásután tolnak bele hosszában. Minden kilőtt töltény után, egy egyszerű szerkezet segélyével, új töltény az aló csőbe, melyet megint mindjárt ki lehet tőni képzelné lehet már most, hogy a törökök mily gyors tüzelést képesek kifejteni.

— Kereskedelmi iskola létesítésén fáradozik derék kereskedőnk Osztián Kristof ur. Erre nagy szükségünk van, mert kereskedő tanoncaink semmiféle oktatásban nem részesítettnek. Vajha Osztián ur s a kereskedő társaság fáradozását siker koronázná.

— Dalkörünk folytonosan nagy életrevalóságot tanusít. Mint halljuk holnap az unitáriusok templomában pár szép új darabot adelő. A jövő hónapban pedig daléstélyt rendez tánczal egybekötve. Előre felhívjuk a figyelmet ez élvezetes estére.

— Plevna a hodályoknál. D. J. lánglelkű hazafiságáról ismert polgártársunk eredeti győzelmi ünnepet rendezett mult szerdán. Kivitt egy szekérenni inai valót a határon lévő hodályához. A hodályt kivilágította, összehívatta a közelben legelő marhákat örző béreseket, megmagyarázta nekik a nap jelentőségét, s aztán hatalmasan megraktálta őket, s a felvilágosított béresök riadó éljeneket hangoztattak Ozman pasa s a hős török nemzet dícsőségére.

— Teljes bizalommal kérjük lapunk pártolóit az előfizetések megújítására.

Eddigi pályafutásából lapunknak mindenki meggyőződhetett, hogy komoly vállalatot indítottunk meg, mely a fővárosi sajtó elisme rését már eddig is kivívta.

Iparkodni fogunk e téren tovább mozogva olvasóink és a sajtó megtisztelő elismerését ezental is kiérdemelni és azt megtartani.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt. — kr.

Félévre 3 frt. — kr.

Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.

Helyben egy hóra . . frt. 60 kr.

Lapunk minden Szerdán és Szombat on pontosan jelenik meg.

A kiadó hivatal.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árjegyzéke

a tordai vásárra 1877. szept. 15. hozott tárgyaknak

1 hectoliter: t. buza 8 frt. 50 Tavaszi tisztabuza — frt. — Elegybuza 7 frt — kr. rozs 5 frt. — Árpa 3 frt. — kr. Zab 2 f. — kr. Törökbuza 5 frt. 50 kr. 1 méter mázsa széna kötetlen 2 frt. — kr. Alomszalma 1 méter mázsa 25 kr. — Tüzifa 1 köbméter 3 fr. 20 kr. marhahus

1 kilogramm 36 kr. Disznóbus 1 kilogramm 56 kr. Turó 1 kilogramm 48 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdér. szept. 12. 5% Metaliques 64.70. — 5% Nemzeti kölesön 67. — 1860-iki államkölesön 74.75 Bankreszvények 111.50 Hitelreszvények 8.63 London 215.50 — Urbéri kötvények: Magyarországi 117.90. Temesvári 77.50 Erdélyi 77.25 Horvát-szlav. 76. — Ezüst 105.15 Cs. kir. arany 5.65 — Napoleond'or 9.46.

Nyilttér.*

Előleges jelentés

Alólirt van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséggel tudatni hogy folyó évi October 1-től átveszem

A „Magyar“ korona szállodát:

Legfőbb törekvésem oda irányzandom, hogy becses vendégeimnek jó ÉTKEKET ÉS JÓ BORT, úgy szinte az utazó közönségnek a legtisztább szobák-

kal szolgálhassak. Több évi tapasztalatom biztosítanak, hogy becses vendégeim igényeinek megfelelehetek.

Elvállalok vendégeket havi fizetés mellett úgy a házban mint a házon kívül is.

Előjegyzéseket elfogad irányomban szivességből tkts. Harmath Sándor ur. A n. é. közönség pártfogását kéri Torda Szeptember 1877.

Speidl Ferenc
vendéglős.

Egy hátultöltő kétesövű da-
mask **Lefocheau vadászfegyver**
és egy idomított jó **vadászkopó**
eladó. Értekezhetni ezek iránt Volz
és társa könyvkereskedésében.

* E rovat alatt megjelenő közle-
ményekért a szerkesztőség csak a sajtó
hatósággal szemben vállal felelőséget.

Felelős szerkesztő és kiadóulajd.: **Volz B**

H I R D E T É S E K.

Könyvkereskedés Tordán.

Városnak és környéke rég idő óta nélkülözötte egy NYOMDA áldásdus befolyását, valamint egy KÖNYV- és PAPIR-ÜZLET létezését, és így a több oldalról nyilvánult kívánalmaknak és az általánosan érzett szükségnek hiszünk eleget tenni, midőn ezennel szerencsések vagyunk köztudomásra juttatni, hogy az itteni piacon egy

Könyvnyomdát

állítottunk fel, öszvekötvén azt egy

könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajz- és papir-raktárral

és igyekeztünk azt a kívánalmaknak megfelelően berendezni. — Egyszersmind a

„HALADÁS“

czimű lap mint Torda-aranyos-megye közlönyének kiadását elvállaltuk és erre a lap homlokán kitett feltételek mellett előfizetéseket elfogadunk. — Megrendelhetők még

mindennemű nyomtatványok, magán vagy hivatalos czélokra, gyászhierek, szinlapok, névjegyek, levélpapírok, és borítékok, hirdetések, jelentések, falragaszók, meghívók, vendéglői étlapok,

a legjutányosabb áron, — és kaphatók ügyvédi váltó és sommás keresetek, végrehajtási kérések, meghatalmazványok sat., könyvek különösen az oskolák használatára magyar és román nyelven, imakönyvek, ipar és kereskedelmi sima és vonalzott könyvek valamint zsebjegyzőkönyvek.

Ezekon kívül a raktárunkon netalán nem levő bár mely nyelvű irodalmi termékre és egyéb szakmánkba vágó czikkekre megrendelést elfogadunk és gyorsan eszközölünk. Végül író és rajz papírok és eszközök minden fajtájából nagy választéku raktárt tartunk.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Tisztelettel kérjük tehát a n. érdemű közönség szives pártfogását és ebből kifolyólag becses megrendeléseit, melyeknek eleget tehetni és a közönség megelégedését kinyerni legfőbb törekvésünk leend.

VOLZ és TÁRSA

Dr. Harmath Márton ur házánál.

Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

Figyelemremlő
idegbajok- és nehezékórában
szervenőknek
Legújabb feltalált gyógymód
számtalan hálaíratot
mutathat fel sikeres gyógyításról
Sylvius Boas

Specialista idegbajokban
Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig

BERLIN SW.

Friedrichstrasse 22.

Leerdéli megkeresésre is.

15—39, 102]

Sylvius Boas urnak
az Auxilium orientis feltalálója
Specialista idegbajokban
Berlin Friedrichstrasse 22, I

Sünmerda febr. 7-en 1876.

Igen tisztelt Uram! Ezennel hálók egy értesítési illetéget le-
írását egybetegeknek, melynek ön is örömeit fog. Erzsébet leányunk kará-
esony óta testileg és szellemileg annyira helyre állott, hogy sokszor ma-
gunk is azt kérdezzük, hogy vajon ugyan-e az? A kórházi idősök
sem hatott javulási állapotára. Nagyon örömlenék ha a általán
órákban átadna, de nem tudjuk arra bírni, adná az éj, hogy e javulás
tartós volna mit azonban már most akarunk meghálálni, mert megannyok
gyógyulása, hogy ezt csak az ön kitűnő szere által érték elő Fogadjon kö-
szönetünket gondoskodásáért gyermekünk irántában.
Az ügyeket ismét felhasználtuk, midőn most utasítása szerint 4
kancillat adtuk neki naponként s ezennel kérem sziveskedjék igyolag az
Auxilium orientisből küldeni

teljes tisztelettel Rothmaler lelkész.

Fontos Hirdetés!

A gyomor és altesti bajokban, valamint hideglelés ellen
legbiztosabb hatásúknak ismert

Dr. Kiesow-féle Elet-essentia

valóóilag egyedül Matherly Emilnél Gy.-Fehérvárt kapható.

(16 2, 21)